

Halottak napja

A keresztyén egyházakban a minden-szentelek napja és a halottak napja bár két külön ünnep, sokszor egybeolvad a köztudatban. **3. oldal**

A gyászoló lélek útkeresése

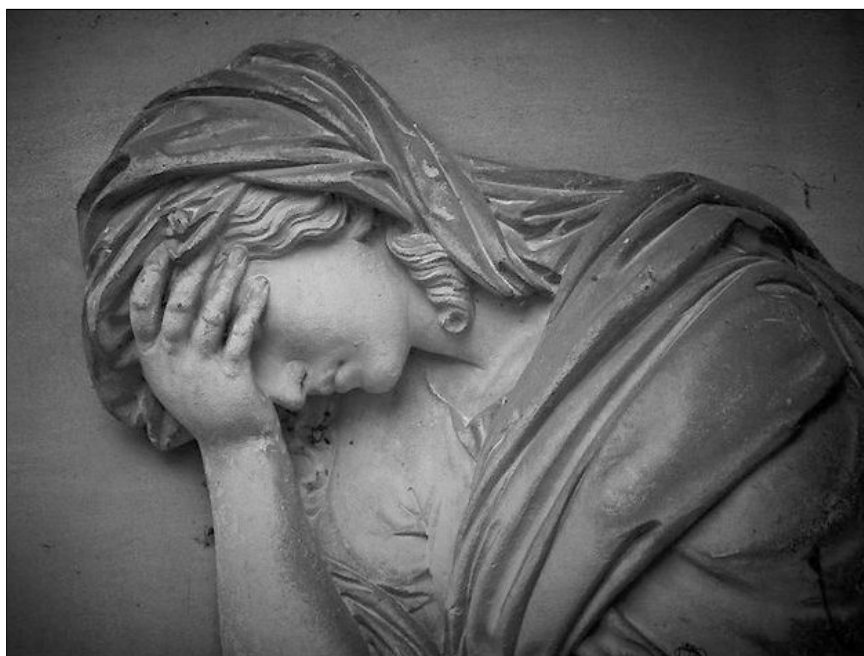
A gyász egy nagyon összetett lelki folyamat, amely során nehéz utat jár be a lélek, amíg eljut végül a megvigasztalódásig. **4. oldal**

Mormon templom Rómában

A katolicizmus központjában emel templomot az Utolsó Napok Szentjeinek Jézus Krisztus Egyháza, vagyis a mormon egyház. **7. oldal**

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2014. NOVEMBER XXV. ÉVFOLYAM 21. SZÁM

ÉLETNEK ÉS HALÁLNAK ISTENE

Azt gondolnánk, hogy a halál gondolatánál fájóbb és aggasztóbb nincs. Pedig, amikor a halál kikerülhetetlenségére gondolunk, nem magát az életünk végét sajnáljuk, hanem azt, hogy semmit nem vihetünk magunkkal oda, túlra. Mert az élet önmagában az ember számára legtöbbször csak egy elvont fogalom, alig jelent többet a lélegzetvételnél. Mi, emberek, az életen birtoklást értünk. Számunkra az élet azoknak a dolgoknak az összessége, amelyeket megtanultunk, megvalósítottunk, amelyekért megküzdöttünk, és amiket megszereztünk. És azoknak az arca, akiket sze-

retünk. Az élet, ha semmink nincs, és egyedül vagyunk, értelmetlenné válik. A halál ugyanis nem pusztán az életünknek vet véget, hanem elveszi tőlünk mindazt, amit magunkénak tekintünk, és ragaszkodunk hozzá. Mennyire másképpen tekintenénk elmúlásunkra, ha magunkkal vihetnénk valamit... De ezt nem lehet. Ezért ha a halálra gondolunk, az fáj a leginkább, hogy semmit nem vihetünk magunkkal. Azért nem, mert semmit sem hoztunk magunkkal erre a világra, tehát ki sem vihetünk semmit belőle. Odaát csak önmagunkkal kell elszámolnunk.

HALDOKLÓ GYÜLEKEZETEK

Mindig megdöbbenéssel olvasom azt, amikor külföldi tudósítások egy templom bezárásáról vagy eladásáról írnak. Pedig nem is kell olyan messze menni, hiszen a közvetlen környezetünkben is vannak gyülekezet nélkül maradt, elöregedett templomok. Sok mindent megéltek már. Láttak népes, élni akaró közösségeket. Átélték járványokat, háborúkat. És látták azt is, ahogyan elhozták az emberek könnyeiket: mert minden elmúlt, a hívek kibáltak, a templom üresen maradt.

Vajon ki a felelős ezért? Miért maradtak gyülekezet nélkül ezek az évszázadokon át lelki otthontként és bástyaként szolgáló szent hajlékok? Lehetne másokat hibáztatni: ellenséges, idegen népeket. Lehetne azt mondani, hogy az embereket elcsábította a külföldi nyereségvágy, a jobb élet reménye. De a választ nem biztos, hogy ezekben találjuk. Inkább az elmúlt rendszerben elkezdődött és napjainkban egyre inkább felerősödő társadalmi átrendeződésben kapunk feleletet az üres templomokra.

Amíg évtizedekkel ezelőtt millióknak jelentett megélhetést a földművelés, mára már a gépesítés következtében egyre kevésbé van szükség az emberi erőre. Általában néhány tehető vállalkozó nagy parcellákban műveli meg a földeket, ezért a falusi emberek már vidéken nem jutnak munkához. (folytatás a 2. oldalon)

HALDOKLÓ GYÜLEKEZETEK

(folytatás az 1. oldalról)

Mindenkinek családja van, akit el kell tartania, és lassan megindul az elvándorlás. Nem feltétlenül csak külföldre, hanem a hazai városok felé is veszik kis batyujukat az évszázadokon keresztül egy-egy településhez kötődő családok.

Hátrahagyva szülőházukat, falujukat és rokonaikat, gyárat, munkahelyeket, és kényelmesebb életkörülményeket keresnek. Nem hibásak ők, hiszen a falu porából nem tarthatják el családjukat. Áldozatot kell hozzanak, bizony, nagy, keserves áldozatot.

Kereshetjük az elnéptelenedésünket a vegyes házasságokban is. Születtek és születnek még gyermekek, de milyen sok nagyszülő bánkodik amiatt, hogy az unokája már nem azt az imádságot mondja, amit ő még annak idején a nagyszüleitől tanult. Vegyes házasságok esetében többnyire a másik felekezet javára keresztelik a gyermeket. Mi, reformátusok, pedig engedünk... „Hát a mi vallásunk megengedi!” – mondják híveink. „De mi lesz, ha a párom nem tud majd gyónni, vagy éppen a pópa rossz szemmel néz majd rá?” – hangzik a kérdés. És lassan-lassan a nagy református felmenőkkel rendelkező gyermekekből mind-mind más felekezeti egyháztag válik. Akkor meg, hogy is ne maradnának üresen a templomok?

A Nagykároly vidéki reformátusok létszámának megcsappanása évszázadokkal ezelőttre vezethető vissza. A történelem egyik vitatott alakja, gróf Károlyi Sándor 1711-ben Kismajtény határában megkötötte a Szatmári Békét, és azt követően svábokat telepített a lélekszámban meggyérült vidékre. Bizonyára hozhatott volna földjeire szász protestánsokat vagy éppen székely reformátusokat, ahogy azt az akkori börtvényi kálvinista lelkész, Bodoki Henter Márton tette. Ő Felső-Háromszékről származott, és arról a vidékről hívott ide református vallású lakosokat, hogy pótolja gyülekezetét, de a gróf inkább más vallású svábokat hozatott birtokaira.

Ma a Nagykárolyi Református Egyházmegyében a több mint 40 templomból csak 33-ban van rendszeresen istentisztelet, a többiben pedig kéthetente vagy havonta egyszer. Több helyen a gyülekezet alig néhány tíz személyből áll, és van három olyan templom is, amelynek a lélekszáma már csak egy-két emberből áll. Templomaik a jövőben azonban inkább turisztikai látványosságként fognak szolgálni.

SEBESTYÉN ELŐD

ÉLETÜNK ISTEN KEZÉBEN VAN

„Egyébiránt kérdezd meg csak a barmokat, majd megtanítanak, és az égnek madarait, azok megmondják néked. Avagy beszélj a földdel és az megtanít téged, a tengernek halai is elbeszélnek néked. Mindezek közül melyik nem tudja, hogy az Úrnak keze cselekszi ezt? Akinek kezében van minden élő állatnak élete, és minden egyes embernek a lelke.” (Jób 12,7-10)

Mi, emberek, szeretünk mindig mindenről pontosat tudni. Tudni akarjuk, honnan jöttünk, és hova tartunk, mi végre születünk. A lét nagy kérdéseit részleteiben is szeretjük ismerni: hogyan tovább, mit tartogat a következő nap számunkra, mire készülünk a holnapi napot illetően? Szeretünk mindent kézben tartani, irányítani. Szeretjük elhinni, hogy „mindenki a maga sorsának kovácsa”, és ebbe annyira kapaszkodunk, hogy sokszor „ráütünk” Isten kezére, vagy egyszerűen nem veszünk róla tudomást. Sorsunkat, életünk magas és mélypontjait betudjuk a jó szerencsének, vagy előző tetteink következményének.

Ez történik Jóbbal is. Miután elveszti mindenét, családját, vagyonát, egészségét – környezete számára – bizonyítékait annak, hogy őt Isten megáldotta, felmerül a kérdés benne és környezetében is, hogy vajon miért történik mindez?

A dolgok értelmét kereső emberi lélek, az emberi értelem szerint segíteni akaró barátok pedig megadják a választ, sőt a megoldást is tudni vélik.

A gond ezekkel a megoldási javaslatokkal az, hogy szinte receptet kínálnak Jób bajára. Biztosan állítják, hogy ha Jób bűnbánatot tart, akkor Isten megkönyörül. Mind ugyanarra az ok-okozati sémára épül fel, amely azt állítja: a nyomorúság nem más, mint a bűn büntetése. Az ő szemszögükből Isten nem más, mint maga a merev törvényszerűség, amelyhez alkalmazkodni kell, amelyet áldozatokkal ki lehet engesztelni, meg lehet vásárolni, és végső soron az ember befolyásolhatja, hogy élete ezáltal milyen irányba halad.

Egy ténnyel azonban nem számolnak: Isten szabad. Ő a teremtője mind a látható, mind a láthatatlan világnak, mindent kézben tart. Mindent az Ő akarata igazgat, akkor is, ha ezt nem vesszük észre. Ő engedi meg a nyomorúságot, nem az ember bűne miatt, hanem, hogy nyilvánvalóvá legyenek benne az Isten dolgai.

Jób bizonyágtételében, hogy az Úr kezében van minden élő állatnak és minden embernek lelke, ott van az a bizodalom, amely tudja, bármilyen mély is legyen a szenvedése, Isten őt is kézben tartja, és ameddig Isten kezében van, addig semmi sem árthat neki.

POCSVEILER ISTVÁN

ÉLJ BENNE ÖRÖKKÉ

„Nem akarom, atyámfiai, hogy tudatlanságban legyetek azok felől, akik elaludtak, ne bánkodjatok, mint a többiek, akiknek nincsen reménységük.” (1Thessz 4,13)

A tudatlanság, nem csak szomorú, de veszélyes is. A tudás nélküli, tudomány nélküli nép elvész... s mert biztos ismeret nélkül nincs igaz hit sem, én azt akarom, Te ne légy tudatlanságban! Higgy és élj örökké!

Halottak napján a legtöbb ember kimegy szerettei sírjához, a temetők „megelevenednek”, s közben a halál, az elmúlás gondolata befészkel magát a fejekbe, a szívekbe. Testvéreim, azt

akarom, hogy tudjátok: a mi Urunk, a Jézus Krisztus, legyőzte a halált. Van feltámadás!

Ne a halált lássátok, ne a veszteséget sajnáljátok, ne az elköltözötteket, elaludtakat sirassátok! Örüljétek, mert Jézus él! Reménységeteket belé vessétek, mert boldogok a halottak, akik az Úrban haltak meg, és boldogok az élők, kik Jézussal élnek.

Egyetlen vigasztalása életemnek és halálomnak, hogy a Jézus Krisztusé vagyok! Légy te is az övé, élj benne örökké! Biztasd, bátorítsd felebarátodat, vigasztalj másokat e beszédekkel...

JOB DOKOS

HALÁL ÉS FELTÁMADÁS AZ ÓSZÖVETSÉGBEN

Az Ószövetség szerint a halál az első emberpár engedetlenségének következménye. Isten jogos ítélete és büntetése, az ember helytelen magatartására adott igazságos „válasz”.

Az Ószövetségben kétféle halálszemlélet létezett. Az első szerint a halál a beteljesedett, hosszú élet végét jelentette. Főleg a pátriárkák történeteiben olvassunk arról, hogy a hosszú és eredményes élet végpontja, betetőzése, sőt egyfajta jutalma az atyákhoz való térés, és a velük való elalvás. Ezt mai szóval természetes halálnak nevezzük.

A másik viszonyulási mód szerint a korai halál (ami lehetett gyilkosság, harc, betegség vagy baleset következménye) az élet kibontakozását meggátoló esemény. Ez a fajta halál természetellenes.

Ez a kétfajta megkülönböztetés azért fontos, mert az Ószövetség a halál időpontját Isten szuverén döntésének és akaratának tulajdonította (pl. Ezékiás király halálát Isten felfüggesztette – 2Kir 20,6). Isten az, aki „öl és meg-elevenít”, ezért csak az Ő hatáskörébe tartozik az ember élete és halála. Ez nyilvánvaló a Tizparancsolat Ne ölj! tiltásából is. Isten szuverenitása pedig teremtői mivoltából fakad. Ő teremtette az embert, tehát ő rendelkezik életével és halálával.

Az Ószövetség nem választja szét a testet, a lelket és a szellemet, amint az az Újszövetségben, főleg Pál apostol nyomán megkülönböztethető. A teremtésről szóló történetben (1Móz 2,7) arról olvassunk, hogy Isten az embert a föld porából testté gyúrta, amibe az élet lehelletét adta, aminek következtében az ember élő lélek (nefessé) lett. A nefes szó jelentése: élő, eleven, személy, személyiség, individuum – ami az életet jelenti, de nem az ember lelkét.

Az Ószövetség szemléletében az embert sokkal inkább a test és a vér egysége alkotja (Ézs 49,26; Zsolt 79,2-3; Jer 51,35). Az Ezék 37,1-14-ben az akkori ismereteknek megfelelően a majdnem teljes fiziológiai emberi test áll előttünk, de hiányzik belőle a vér. Figyelemre méltó az a tény is, hogy a mózesi törvények (sőt még az apostoli konvent is) tiltják a vérrel és a megfulladt állatokkal (aminek vére még testében van a halál pillanatában) való érintkezést.

Az Ószövetség felfogásában az emberi lélek tehát az emberi test része. Ennek tudható be az is, hogy az Ószövetség nem beszél a lélek és a test halál utáni szétválásáról, és nem ismeri a lélek önálló létezését sem a halál után. Az ember halála után a Seolba kerül, arra a helyre, ahol nincs mozgás – ami a földi élet ellentéte –; leginkább egyfajta alvási állapothoz hasonlítható. A Seol nem tévesztendő össze az Újszövetség pokol képzetével, mert ide mindenki bekerül, jók és rosszak egyaránt a Seolban vannak. Kivételt csupán az elragadottak (pl. Énók, Illés) képeznek, akik egyenesen Isten mellé, a mennybe kerülnek.

Az Ószövetség tehát nem ismeri a lélek, mint különálló „entitás” továbbélését és nem beszél a halálról, mint az ember teljes és végső pusztulásáról. A Seol olyan állapot, amelyben a „lelkek” árnyakként élnek tovább (Ézs 26,19).

Mindezek ellenére még sem alakult ki átfogó tan az Ószövetségben a feltámadásról. Néhány ígerész beszél ugyan a feltámadásról, de a csoda-feltámasztások is csak a földi élet meghosszabbításai (pl. 2Kir 4,32-35), az örök életre való feltámadás (helyreállítás, új teremtés) pedig Izráelre, mint közösségre vonatkozik (pl. Ez 34,1-14; Ézs 26,19).

TOKÁR SÁNDOR

HALOTTAK NAPJA

A holtak tisztelésének szánt, róluk megemlékező ünnep már az ókori Rómában is létezett *feralia* néven. A keresztyén egyházakban a mindenszentek napja és a halottak napja bár két külön ünnep, sokszor egybeolvad a köztudatban.

November 1-je mindenszentek ünnepe a római katolikus egyházban. A 4. században mindenszentek ünnepét a pünkösdi utáni első vasárnap ülték meg, és az ortodox keresztyén egyház ma is ekkor tartja. Kezdetben az összes keresztyén vértanúra, később „minden tökéletes igazra” emlékező ünnep a 8. században tevődött át november 1-jére, egy kelta ünnep időpontjára. Jámber Lajos frank császár 835-ben IV. Gergely pápa engedélyével már hivatalosan is elismerte az új ünnepet, így ettől kezdve a mindenszentek az egész katolikus keresztyénség ünnepe lett, de széles körben csak a 11. századtól terjedt el.

A november 2-i halottak napja jóval későbbi eredetű: Szent Odiló clunyi apát 998-ban vezette be emléknappal a Cluny apátság alá tartozó minden bencés házban. Hamarosan a bencés renden kívül is megülték, és a 14. század elejétől a katolikus egyház egésze átvette. A halottakról, elhunyt szeretteinkről való megemlékezés, az értük való közbenjárás a purgatórium (tisztítóhely) katolikus hittételén alapul.

Az eredetileg katolikus ünnepet és népi hagyományait más felekezetek is átvették. Így nemcsak a katolikus hívek ünnepe, hanem a reformáció több felekezete is elfogadta. Az evangélikusok és az unitáriusok hivatalosan is elismerték ünnepként. Az evangélikusok a mindenszentek ünnepét is, és a halottak napját is megtartják, ugyanabban az időpontban, mint a római katolikusok, bár nem tartozik a fő ünnepek közé.

A reformátusok csak szokásjog alapján, a templomon kívül emlékeznek meg az elhunytakról. Az ortodox keresztyénség ünnepi naptárában több halottak napja is szerepel. A bizánci szertartásban a pünkösdi előtti szombaton ünneplik. A halottak napját az anglikán egyházban nem tartják meg, bár a vallás bizonyos irányzatai – amelyek nyitottak a katolicizmus irányába – újra visszaemelték a megemlékezéseket.

A mindenszenteket megelőző naphoz kapcsolódik az angolszász eredetű *hallo-ween* is, ennek elnevezése az angol All Hallows Eve kifejezésből származik, ami magyarul annyit tesz: mindenszentek éjszakája. Ez a kóbor lelkek és a kelták halotti istenének éjszakája.

VISKY ISTVÁN

ÉLETTEL BETELVE

A halál és a haldoklás az élet része, nem pedig az életnek zavara, vagy valamiféle függeléke. Valami olyan, amit nem lehet kiküszöbölni, nem lehet gyógyítani, mert egyszerűen bekövetkezik.

Fontos, hogyan viszonyulunk a témához, hogyan tudunk őszinte szívvel, titkolódzások nélkül (lelki értelemben is) egymás közelében maradni a haldoklás idején, és hogyan tudunk, még ha egy csak egy időre is, búcsút venni egymástól.

A kórházak, „haldoklók kórházainak” világában élő modern ember számára már nem, de amúgy igencsak természetes dolog, hogy a közeledő halált érző ember ezt közölje a hozzá közel állókkal, és együttesen készüljenek a búcsúvételre. A halál közeledése a haldoklóban és környezetében egyaránt félelmet vált ki. Ez hozzátartozik az emberi természethez, hiszen az ember életre lett teremtve. De minél jobb a kapcsolatuk, annál könnyebb leküzdeni ezt a félelmet.

A témával foglalkozó pszichológiai kutatások megállapították, hogy a halálra készülők, illetve a haldokló mellett állók igazából sokkal többet szeretnének környezetükké helyzetükről beszélni, mint ahogyan azt megteszik. De ha saját tapasztalatainkra gondolunk, talán mi is többet beszéltünk volna erről a mieinkkel, ha nem akartuk volna „kímélni” őket, ha nem akartuk volna „kímélni” minket. És így talán még könnyebb is lett volna a búcsúzás?! Mert a halál nem szabad tabutéma legyen. Az Istennel járó ember és család számára a halál a találkozás alkalma is Istennel. Ott válik igazán nehézzé a halál kérdése, ahol nincs kapcsolat Istennel, az élet és halál Urával.

A halálnak megvan a maga helye a családban: családi esemény, ha úgy tetszik, amely jelentősen befolyásolja a család gyászban töltött és gyász utáni életét, lelki egészségét és hitét. Dr. Hézsér Gábor írja: „Az ember közösségi lény. Életében és haldoklásában egyaránt társra utalt. Az ember teremtett valóságával ellenkezik az egyedüllét. Amint nem képzelhető el, hogy valaki teljesen egyedül képes lenne életét leélni, nem képzelhető az sem, hogy így tudná életét befejezni.” Úgy gondolom, hogy a fájdalom és félelem állandó uralkodni akarásában is az egymással nyílt és szolidáris kapcsolatban jobban esik együtt készülni a búcsúzásra a viszontlátás „biztos reményében”.

G. LEVENTE

A GYÁSZOLÓ LÉLEK ÚTKERESÉSE

A gyász során megjelenő lelki életszakaszok az egyén személyiségétől függően egy folyamatot írnak le. Ha valamennyire tisztában vagyunk e szakaszok általános jellemzőivel, talán könnyebbé, hatékonyabbá válhat vigasztalódásunk és vigasztalásunk.

Az első szakasz a sokk, mely néhány óráig, esetleg néhány napig tart. Ez arra szolgál, hogy az ember fokozatosan engedje magához a megrázkódtatást. A környezet feladata ebben a szakaszban, hogy igyekezzen nyugalmat adni a gyászolónak, aki amúgy nem igazán reagál a sokféle segíteni akarásra.

A következő lépés az ún. kontrollált szakasz, ami általában a temetéssel zárul. Jellemzően a lelki állapot és a mutatott magatartás eltérnek egymástól. A gyászoló ott áll az összeroppanás szélén, de a temetés olyan fix pont, amely erőt

ad. A temetés rítus, amely lehetőséget ad a gyászoló számára az érzelmek kimutatására, és elegendő támogatást ad az érzelmek túlírásának elviseléséhez. Fontos szerepe van a közösség, a gyülekezet jelenlétének, ez csökkenti az egyedül maradás, elhagyatottság félelmét.

A következő szakaszban valami olyan történik, melynek során a gyászoló „teljesen megváltozik”. Sok esetben a gyászoló magatartásával kettősséget fejez ki: egyrészt szüksége van mások jelenlétére, hogy ismételt és monológ-szerűen elmondhassa az elhunyttal kapcsolatos élményeit. Másrészt egyedül akar maradni, hogy rendbe szedje emlékeit. Jó, ha tudjuk, ilyenkor a gyászolónak csak hallgatókra van szüksége, de beszélőket még nem igényel. Még inkább terhelik őt a folytonos vigasztalási, meggyőzési kísérletek.

A folyamat utolsó szakaszában a gyászoló fokozatosan elkezd kifelé, környezeté felé fordulni. Nem tanácsos a gyors változtatás, a gyászoló életvitelének alapvető megváltoztatása az ún. gyászévben. Fontos tudni, hogy az elhunyt személy egy lezárt életszakasz részévé kell hogy váljon, ahhoz, hogy a hátramaradott számára egy új életszakasz kezdődhessen. Ez személytől függően, de általában lassan történik meg, és akkor már a gyászoló-emlékező képessé válik életét befolyásoló reális döntésekre is. *(Yorick Spiegel nyomán)*

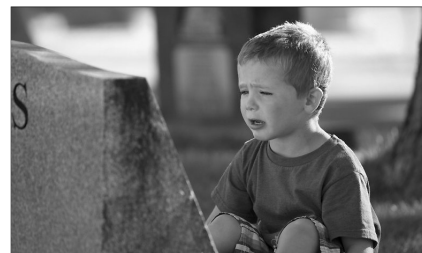
HOGYAN MONDJUK MEG A GYERMEKNEK?

A gyermekpszichológia megállapításai szerint közvetlen hozzátartozók elvesztése mély nyomot, érzelmi megrázkódtatást jelent a gyermekek számára.

Mi több, a felnőttekkel összehasonlítva a gyerekek számára egy közeli hozzátartozó (nagyszülő, szülő, esetleg éppen testvér) elvesztése nagyon erős egzisztenciális félelmet is jelent. Ennek nyilvánvaló oka, hogy a gyerek még nem tud magáról gondoskodni, így a róla gondot viselő elvesztése az ő létezését is kétségbe vonja.

Erre az élményre leginkább úgy reagálnak a gyerekek, hogy nem hajlandóak tudomásul venni a halálhírt. Folytatják a játszást, mintha semmi sem történt volna.

A gyermeknek nincs ideje felkészülni a halálhíre úgy, mint mondjuk a felnőtteknek, akik már tudták, hogy ez be fog következni. A „védekezéshez”, illetve a feldolgozáshoz tartozik az is, hogy a gyerekek hosszabb időn keresztül újból és újból „halált illetve temetést játszanak”. Elsőre talán ez fájdalmat okoz a szülőknél, akik szintén gyászolnak, és nem szeretnék újból felidézni a temetést. De megoldás, ha a szülők nem tiltják ezeket a „játékokat”, sőt részt vesznek bennük, hiszen

gyakran ez által magunkon is segítenek a megrázkódtatás feldolgozásában.

„Jó, ha a szülők közösen a gyerekekkel például felidézik az elhunyttra vonatkozó emlékeit, így a gyerek egyrészt megérzi, hogy végleges, pótolhatatlan veszteség érte, de az elhunyttal szerzett közös emlékei nem vesznek el, azokra mindig visszagondolhat és így tovább élhet benne az, amit egykor kapott az elhunyttól” – állapítja meg a szakember. Nyilvánvaló, hogy a gyerekkori élmények a gyással kapcsolatban is a felnőtt korban fontos szerepet játszanak. Ettől függ, hogy valaki hogyan lesz képes arra, hogy a gyász folyamatát elviselje. A nyílt, közös beszélgetések és a közös imádság elengedhetetlen ahhoz, hogy a gyermek fel tudja dolgozni a halál tényét. *(Dr. Hézsér Gábor nyomán)*

A KERESZTYÉN EMBER ÖNBECSÜLÉSE

Somfalvi Edit teológiai tanár a fenti címmel tartott előadást szeptemberben a Nagybánya-óvárosi Református Egyházközség templomában, ahol a helyi gyülekezeti tagok mellett a fernezelyi és az újvárosi gyülekezet hívei is szép számban megjelentek.

„Az egységet nem az ember teremti meg, hanem az Isten ajándéka, a közösséget az ember hozza létre, hogy megtalálja a helyét. Sokféle ember van, külön-külön értékesek, jók, de ha együttműködnek, akkor tud a test mint élő szervezet változtatni a világon. Nincs értéktelen testrészt, nagyobb hatalma nem lehet egyiknek sem a másik fölött, Krisztus hatalmát senki sem veheti át. Mindenki egyenrangú, nem egyenjogú. Egyenrangúak a tagok, de nem egyenjogúak, és egyformán értékes mindenik a maga helyén. Az egység az együttlét legmagasabb foka” – hangzott el az igei bevezetőben.

Az igemagyarázatot követően közös munkára került sor. Az előadó által feltett kérdésekre írásban kellett válaszolni. A válaszokat a jelenlevők felolvasták, a lelkipásztor mindegyiket összegezte, és levonta a következtetéseket.

Az előadó következtetése az volt, hogy a család és a gyülekezet olyan szervezet, amiben jobban tudnak tervezni, mint valamit elvégezni, a gyengeségeinket hamarabb észrevesszük, mint az erősségeinket, sokkal többen elégedetlenek, mint elégedettek. A családban sok a dicséret, de ott van az elégedetlenség is.

Az elkövetkező egy hónapra feladatot is kapott a gyülekezet az előadó részéről, azaz

próbáljuk dicsérni társainkat akkor is, ha nem is végzett el semmit, csak azért, mert van és még köztünk van. Ne feledjük, hogy idejében kell megköszönni az embernek, hogy ő van!

Ugyanakkor minden este találunk olyan dolgot, ami nagy meglepéssel töltött el aznap. Legalább egy családtaggal legyünk elégedettek naponta, és ezeket mondjuk is el.

Ha megdicsérnek minket, soha ne használjuk a következőket: *á, ugyan már; ugyan, ez csak természetes; nem is olyan fontos; á, semmiség volt;* hanem a dicséreteket el kell fogadni. Ne szabadkozzunk, mert dicséreteket kell adni és kapni is.

Az önbecsülés azzal kezdődik, hogy értékeljük magunkat. Meg kell tanulnunk vágyakozni azután, ami a miénk, értékelni a saját életünket, egészségünket, képességeinket. Értékeljük azt, hogy az egyháznak tagjai lehetünk, azt, hogy van egyházunk, keresztyén életünk. Tanuljunk meg vágyakozni az egyház után, mert a miénk. Tanuljunk meg megbecsülni magunkat, mert akkor mások is megbecsülnék.

Tanulságos, bátorságot nyújtó, lelket erősítő volt a találkozás, amit szeretetvendégség követett.

LAKATOS NELLA presbíter

RANGOS KITÜNTETÉS A WESSELÉNYI-KOLLÉGIUM TANÁRÁNAK

A Tiszántúli Református Egyházkerület 2013-ben alapított TTRE Gyarmati-díját a Debreceni Református Kollégium Baráti Köre 2014. szeptemberi éves találkozójának alkalmával immár másodszor osztották ki ünnepélyes keretek között a Debreceni Református Kollégium Gimnáziumának Kálvin termében. E megtiszteltetés azon református oktatási intézményben tanító tanároknak, tanuló diákoknak szól, akik magyar nyelv és irodalom vagy történelem területén a tanításban, tanulásban valamint ezzel kapcsolatos előadói, művészi, tudományos tevékenységükben kimagasló eredményeket értek el.

Idén posztumusz díjat dr. Korsós Bálint, a Debreceni Református Kollégium Dóczi Gimnáziuma volt igazgatójának hozzátartozói vehették át, illetve Tötös Katalin, a Zilahi Református Wesselényi Kollégium magyar nyelv- és irodalomtanárának szolt a megtiszteltetés.

Dr. Korsós Bálint életét és a református szellemű oktatás terén kimagasló munkásságát dr. Bölcskei Gusztáv, a Tiszántúli Református Egyházkerület főtitkarságának püspöke méltatta, Tötös Katalint – a sok évszázados zilahi református iskolát újraalapító első igazgatótanárt és szaktanári pályáját Tolnay István v. főjegyző, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület ny. tanügyi tanácsos laudációjából ismerhették meg az egybegyűltek.

„A jó Isten mindenkinek dolgot ad, s az időben kirendel számára egy helyet a nap alatt. Az ember igyekszik legjobb tudása szerint elvégezni a rá szabott feladatot. S hogy jól végzi-e, azt csak a visszajelzésekből tudja meg igazán.” – értékelte az eseményt Tötös Katalin tanárnő a pillanat-meghatottságban, hálafeleként egy olyan élet kihívásaiért, melynek még mindig kevesen, egyre kevesebben mernek és akarnak eleget tenni. Pályafutása önként vállalt vesszőfutás volt egy jobb iskoláért, magyart és keresztyén embert tanítani és nevelni akarása pedig újkori, partiumi történelmünk része, melyet a helyes irányba terelni sok-sok hozzá hasonló pedagógusra lenne meg szükségünk.

HÁLAADÓ ISTENTISZTELET GYOROKON

A gyoroki református gyülekezet hívei örömmel és hálatelt szívvel fogadták a megyéből érkező lelkészeket, gyülekezeti tagokat, valamint a más felekezetekből érkezőket, hogy közösen ünnepeljenek a templom külső és belső felújítása végett tartott hálaadó istentiszteleten.

A zsúfolásig megtelt templomban orgonaszó mellett hangzott fel az Istent dicsőítő énekcszó. A gyülekezet nagy öröme ft. Csűry István püspök úr hirdette Isten üzenetét, biztatását János első levele 4,13-14 verseiből olvasta fel. Igehirdetésében kiemelte Isten bátorító üzenetét, hogy az Úr szerető kegyelme nem csak a múltban volt velünk, de a jövőre nézve is biztosak lehetünk segítő és oltalmazó jelenlété-

ben. Isten szeretetét bizonyítja, hogy egy ilyen kis közösség felújíthatta gyülekezeti hajlékát.

A prédikációt követően Gecse Tamás lelkipásztor köszöntése következett. Köszöntésében üdvözölte ft. Csűry István püspököt, a megyéből megjelent lelkészeket gyülekezeti képviselőikkel együtt, majd felkérte nt. Módi József esperes urat, hogy ő is szóljon az ünneplő gyülekezethez.

A köszöntések után az anygalkúti asszonyok szolgálata, valamint Herédi Evelin és Adorján Kinga szavalata tette még szebbé a gyoroki református templom hálaadó istentiszteletét. Az istentiszteletet a jelenlévő református lelkipásztorok ünnepi áldása zárta. Külön köszönet azoknak a népviseletbe öltözött lányoknak és fiúknak, akik kísérték a lelkipásztorok ki- és bemenetelét a templomba.

Szívbeli köszönet mindazoknak, akik megtisztelték a gyoroki gyülekezetet jelenlétükkel, ugyanakkor Isten áldása kísérje azon gyoroki reformátusok életét, akik nemcsak szívügyüknek tekintették és tekintik a templom sorsát, de fáradságos munkával hozzájárultak a hálaadó istentisztelet megrendezésében. Soli Deo Gloria!

GECSE ÉVA MALVIN

BEKSY IDA

NYÁRI EMLÉKEK SZILÁGYBALLÁRÓL

Jó visszaemlékezni augusztusra, amikor megtartottuk az immár hagyományná vált bibliahetet Szilágyballán, melynek címe idén a „Válaszút” volt.

Ezen a héten öt öszövségi történet által: Noé, Gedeon, Ruth, Dávid és Góliát, valamint Dávid királysága című történeteken keresztül próbáltunk, bibliai példaképeket, követendő jellemvonásokat bemutatni a gyerekeknek, s ezáltal buzdítani őket a helyes döntésre.

A hetet Boros Árpád lelkipásztor nyitotta meg a heti aranymondás alapján elmondott áhitattal, és kifejezte örömét, hogy ilyen sok gyermek vágyik megismerni az Úr Istent, és szeretettel buzdította őket, hogy figyeljenek Isten tanítására, amely által Isten megmutatja nekünk a helyes utat, amelyen járnunk kell.

Istennek kegyelméből valóban nagyon sok gyerek vágyott jobban megismerni Istent, és az evangéliumot hallgatni. Naponta 70-110 gyerek vett részt az alkalmakon, amikor a bibliai tanításokon, aranymondásokon kívül sok szép lelki énekeket sikerült elsajátítani Tordai Ildikó kántornő vezetésével, valamint lehetőség nyílt a játékszóra, kézimunkázásra is!

Szombaton a gyerekekkel kiránduláson vettünk részt, ahol versenyjátékokat játszottunk, és örülhettünk az egymással való közösségnek. Különösen nagy örömet jelentett a gyerekek számára a hetet záró tábortűz, amely köré összegyűlt a falu apraja-nagyja.

Mindazt, amit a gyerekekkel egész héten tanultunk, a vasárnapi istentisztelet keretén belül bemutattuk a gyülekezetnek is.

Ezúton is megköszönjük mindazon szülőknél a kedvességét, akik a gyermekeket naponta megörvendeztették valamilyen finomsággal, valamint az ifjaknak azt, hogy lelkesen vettek részt a szervezésben, tanításban, gyermekek felgyűlésében.

BARABÁS TÜNDE ERZSÉBET diakónus-vallásánár

ANNÁCSKA TÖRTÉNETEI – ANNÁCSKA FELEJT

Hétfő reggel volt, és Annácska vidáman indult iskolába. Hétfvégén anyuval takarítottak, és nevetős volt az egész szombati nap. Felporzívózták a porcicákat, letörölgették a bútorokat, ragyogott az egész lakás.

Ahogy belépett az osztályba, ott már lázas készülődés volt. Pakolgatták a gyertyákat és a kis tököt. Kézimunka órán ma töklámpást fognak készíteni.

– Annácska, tedd a tököt a sarokba, a gyertyákat pedig a szekrénybe! – szólta a tanító néni.

– Csakhogy Annácska sem tököt, sem gyertyát nem hozott. Leszeggett fejjel állt meg a tanító néni előtt.

– Elfelejtettem! – szólta.

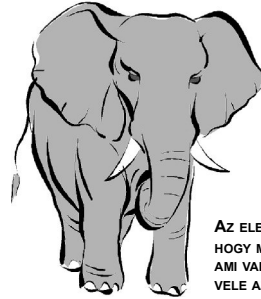
– Valaki nem hozott véletlenül kettőt? Annácska elfelejtett hozni!

– De igen, én hoztam – szólta Roland. – Nagymamának is akartam készíteni egyet, de neked adom, Annácska.

Így mindenki megnyugodott. Matematika óra jött. Annácska kivette a könyvet, de a füzetet nem találta. Az íróasztalon maradt. Otthon felejtette, és számíthatott egy fekete pontra.

A nap végére Annácska már nagyon szomorú lett. Hiába sikerült szépre a töklámpás, a fekete pont a füzetbe fog kerülni, és anyu mérges lesz. Ráadásul a tanító néni is megdorgálta Annácskát a feledékenységé miatt.

Hazafele búsan ballagott. Anya már türelmetlenül várta.

AZ ELEFÁNT ARRÓL IS HÍRES, HOGY MINDENRE EMLÉKEZIK, AMI VALAHA IS MEGTÖRTÉNT VELE AZ EGÉSZ ÉLETÉBEN

– Annácska, megvásároltad a vanília cukrot, amire a pénzt reggel a táskádba tettük?

De Annácska azt is elfelejtette. Mivel elfelejtette a gyertyát, meg a tököt, s mivel a matek házi is otthon maradt, Annácska úgy elkeseredett, hogy az sem jutott eszébe, amit anyu rábízott.

Anya leültette beszélgetni.

– Annácska, azért, mert a hétfvége jól telt, oda kellene figyelni arra, ami a te feladatod!

Annácska délután lázas készülődésben volt. Igyekezett semmit sem elfelejteni abból, ami másnapra kellett.

Te mit teszel, ha elfelejtesz valamit?

Annácska keresett egy jegyzetfüzetet, és oda írta fel, amit rábíztak. Másnapra szalvétát kellett vinnie, mert szalvétaképet fognak készíteni rajzórán. Kiválasztott két szép szalvétát. Hátha valaki elfelejt majd vinni.

TÓTÓS BEÁTA

TÖRD A FEJED!

Van kedvetek kicsit gondolkodni? Használjátok a logikátokat, és próbáljátok a történet alapján válaszolni a kérdésekre.

KORMOS ARCOK

Két kéményseprő lemászott egy régi kéménybe. Egyikük olyan kétbalkezes volt, hogy véletlenül összepiszkolta az arcát, a másiké azonban tiszta maradt. Munkájuk után nem szóltak egy szót sem egymáshoz.

Vajon melyikük fogja megmosni az arcát?

A MAFFIA

Egy férfi a maffia elől menekül. Napok óta autózik, de végül úgy elfárad, hogy megszáll egy elhagyatott kisvárosi motelben. A szobájában éppen kipakolja a kofferrjét, amikor ko-

pognak az ajtón, és egy férfi nyit be. Mikor megpillantja emberünket, a következőket mondja: „Elnézést! Azt hittem, hogy az én szobám.” Ezek után becsukja maga mögött az ajtót, és távozik. A menekülő egy pillanatra megáll, majd elkezd visszadobálni holmiját a bőröndbe, és tovább menekül. Rájött, hogy a maffia megtalálta.

Vajon miből sejtette meg?

SZERELMESEK

Egy jegenyefára, amely pontosan egyéves, fél méter magasságban egy szívet vésett egy szerelmespár, hogy megőrizze az utókornak is drága érzelmeiket.

Vajon két év múlva kb. milyen magasan lesz a szív?

SZERELMESEK: Ugyanegy fél méter magasság, mert a fák a tetelükön nőnek, legfeljebb egy kicsit megnő a sziv mérete! akarták, hogy valóban őt keresse-e.

A MAFFIA: Az ember nem kopog a saját szobájának ajtaján, ebből jött rá a menekülő, hogy megtalálta, és csak ellenőrizni

KORMOS ARCOK: Amelyiküknek tiszta maradt, hiszen ő kormosnak látja a másik arcát, és azt gondolja, hogy az őve is kormos! az ő arca se kormos!

VILÁGIMANAP AZ ÜLDÖZÖTT KERESZTYÉNEKÉRT

Napjainkban világszerte mintegy 100 millió keresztyén szenved el naponta kisebb-nagyobb üldözést, megalmazást, diszkriminációt hite, egyházhűsége miatt. Minderről az az évkönyv tudósít, amit pár napja tettek közzé Németországban.

ISTEN NEVÉBEN

Sok egyéni tragédia húzódik meg a deklarált és be nem tartott, kijátszott vagy számon kéretlen, számon kérhetetlen emberjogi kérdések hátterében. Az áldozatoknak konkrét segítség kell, otlatom, befogadás, védelem és biztonság szülőföldjükön, lakóhelyükön. Azaz az alapvető jogok és az alapvető emberi szükségletek nem ritkán egyáltalán nem fedik egymást.

Olvashatunk a palesztinai keresztyének nehéz napjairól, Malájziáról, ahol kisebbségi helyzetben élnek a keresztyének. Történelmi visszapillantást is kapunk arról, hogyan alakult a keresztyénülődés az újabb kori történelemben, ugyanígy az emberi és vallásszabadsági jogok történetéről.

Az Open Doors szervezet világmutatót állított össze az üldözésről, meg arról, hogy Nigéria után Tanzánia a radikális iszlám következő célpontja lehet. Az egyiptomi keresztyén nők nehéz helyzete ugyanúgy szóba jön, mint az, melyek azon nemzetközi szervezetek, melyek az emberi jogokért küzdenek, illetve melyek az internetes helyek, ahol tájékozód-

hatunk a keresztyénülődés és diszkrimináció aktuális helyzetéről.

A világranglistát változatlanul Észak-Korea vezeti, ahol 16 667 személlyel szemben alkalmaztak fizikai erőszakot az elmúlt évben, utána következik Szomália, ahol 15 436 súlyos esetről tudnak. Majd Szíria és Irak jön a sorban, szembevetendő, hogy előbbiben 16 112, utóbbiban 15 556 esetet tartanak számon durva fizikai erőszak alkalmazásával. A hivatalos világindex 50 országot sorol fel, ahol keresztyénülődés valósul meg.

De a listán ott van Kína, Vietnam, Laosz, India, sőt Latin-Amerikából Kolumbia is. A sokoldalú éves jelentés további megismerése szükséges lenne ahhoz, hogy mélyebb képet és ismereteket szerezhessünk a mai üldözések okairól, vallási, etnikai, kulturális, történelmi, politikai összefüggéseiről. Például az, hogy a török parlament a diyarbakiri protestáns gyülekezet honlapját pornográfának minősítheti, meg az, hogy a keresztyének miért nem hajlandók Észak-Koreában az elnököt istenként tisztelni. Az sem semmi, hogy hitéért Laoszban egy keresztyént háza palánkjához kötözve gúnyoltak, vagy Kubában 1120 keresztyént májusban börtönbe vetettek. Irakban az ottani keresztyénség legsötétebb órájának nevezte I. Sako pátriárka a keresztyének elüldözését. És a sort sajnos bővesen lehetne folytatni...

Világméretű fenyegetettség világméretű imádtesz szükségessé. Ez a cselekvés első lépése. Ezért az Evangéliumi Világ Allianz két napot is megjelölt a világima akcióra: november 9-ét és 16-át.

DR. BÉKEFY LAJOS

ÉPÜL A MORMONOK LEGNAGYOBB EURÓPAI TEMPLOMA

A katolicizmus központjában, Rómában emel templomot az Utolsó Napok Szentjeinek Jézus Krisztus Egyháza, vagyis a mormon egyház.

Az itáliai mormon gyülekezetnek a Róma északi külvárosában épülő temploma a tizenkettedik, egyben a legnagyobb lesz Európában. A teljesen fehér színű épület mellett látogatóközpont, vendégház és könyvtár is helyet kap több mint hatvan ezer négyzetméteren.

Az Egyesült Államokban 1830-ban alapított egyház első olaszországi templomát jövőre avatják fel a mormonok olaszországi jelenlétének 50. évfordulóján. A mormon egyház olaszországi tagjai a hatvanas évek második felében 1400-an voltak, számuk mára megközelíti a 30 ezret. Rómában kétezeren vannak, az egész világon pedig 15 millióra teszik a számukat. A *mormonok beveszik Rómát* című cikkében a La Repubblica hangsúlyozta, hogy az Olaszországban a kisebb vallások között számon tartott mormonok temploma mintegy 18 kilométeres távolságban lesz a Szent Péter bazilikától. Ezt „veszélyesnek” nevezte Elio Sgreccia vatikáni bíboros, miközben olasz

AZ ÉPÜLŐFÉLBEŰN LEVŐ MORMON TEMPLOM

éresektársa, Gianfranco Girotti úgy nyilatkozott, hogy Róma kapui mindenki előtt nyitottak az ökuumenizmus nevében.

A mormonok a Szentírás mellett a Mormon könyvét is vallják, amit a 19. században a mormon egyház alapítója, Joseph Smith kapott csodás kinyilatkoztatások után. Több, a Szentírással ellentétes tanításuk miatt (látomások, többnéjűség) sokszor üldözték őket.

Rómában emelkedik egyébként a második legnagyobb európai mecset is, amely 1995-ben nyitotta meg kapuit, és közel 40 ezer muzulmán látogatja.

HETEDIK KÜRTSZÓ

HELLYEL KÍNÁLT ÚR

Egyszer egy férfi lánya megkérte a lelkészét, hogy menjen el imádkozni az apjával. Amikor megérkezett, látta, hogy a férfi az ágyban fekszik, a feje két párnával feltámasztva, az ágya mellett pedig egy üres szék. A pap azt hitte, hogy szóltak az idős embernek az ő látogatásáról. „Biztosan várt már engem” – szölt. „Nem, kicsoda ön?” „Én vagyok az új segédlelkész” – válaszolt. „Amikor megláttam az üres széket, azt gondoltam, biztosan tudta, hogy jövök.”

„Ja, igen, a szék!” – szölt az ágyhoz kötött beteg. „Becsukná az ajtót? Ezt sosem mondtam el senkinek, még a lányomnak sem” – mondta a férfi. „Egész életemben sosem tudtam, hogyan imádkozzam, míg egy nap a legjobb barátom azt mondta nekem: „Figyél! Az imádkozás nem más, mint egy Jézussal folytatott beszélgetés. Javaslok neked valamit. Ül le egy székre, egy másikat tegyél magad elé, és hit által lásd Jézust azon a széken. Ez nem kísérteties, mert ő megígérte: »Én veletek leszek mindig.« Aztán beszélj Hozzá, és figyelj Rá úgy, ahogy most velem teszed.” Kipróbáltam ezt, és amnyira tetszett, hogy minden nap néhány órán keresztül ezt csinálom. De nagyon vigyázok. Ha a lányom meglátná, hogy egy üres székhez beszálok, vagy idegösszeomlást kapna, vagy bezártna a bolondok házába.” A lelkész nagyon meghatotta a történetet, és biztatta az idős férfit, hogy folytassa így tovább.

Két nappal később este felhívta a férfi lánya azzal, hogy édesapja aznap délután meghalt. „És békésen távozott?” – kérdezte. „Igen, amikor két óra körül indultam otthonról, odahívott az ágyához, elmondta az egyik faviccét, és megpuszított. Amikor egy órával később hazaértem a boltból, holtan találtam. Volt azonban valami furcsa. Igazából több mint furcsa – olyan hátborzongató. Úgy tűnik, hogy mielőtt meghalt, apa kihajolt az ágyból, és a fejét az ágy melletti székre hajtotta.”

Ezzel az utolsó képpel együtt talán egy ének hangját is halljuk: „Jézus ölében bizton hajtom fejem le én.” Azt hiszem ennél gyönyörűbb portré a világon nincs. Ha valakiben Jézus ott él a hit által, ha valakinek ilyen élő kapcsolata van, akkor abban az emberben gyönyörködik Isten. Van hova lehajtania fejét a Megváltónak? Mert az Ő gyermekei mindig odahajolhatnak hozzá.

RÁCZ ERVIN

ÉVFORDULÓ

HENCKEL JÁNOS (1481–1539)

475 éve, 1539. nov. 5-én hunyt el Henckel János magyar humanista, egyházi jogi doktor. Volt békési főesperes, nagyváradai kanonok, lőcsei és kassai pap, Mária királyné udvari papja Budán és Augsburgban, tornai főesperes, boroszlói kanonok. A korai reformáció idején közvetítői szerepe volt, összekötetésben állt a humanista Erasmusszal és a reformátor Melancthonnal. Miután ez utóbbinak megküldi egy teológiai dolgozatát, mint reformátori tanokat vallott az udvartól elbocsátják.

TELEKI SÁMUEL GRÓF (1739–1822)

275 éve, 1739. nov. 17-én született gróf Teleki Sámuel (széki) ref. vallású főúr, kükküllői, máramarosi és bihari főispán, erdélyi főkanonok. Külföldön tanuló erdélyi diákok, tudósok mecénása, egyházak és iskolák alapítványtevője, Janus Pannonius művei első kritikai kiadásának megjelenítője (1783), a Pethe Ferenc-féle *Utrechti Biblia* (1794) kiadásának támogatója, a marosvásárhelyi *Teleki Téka* alapítója, az épület és 40 ezer kötetes könyvtárjainak adományozása révén.

TILDY ZOLTÁN (1889–1961)

125 éve, 1889. nov. 18-án született Tildy Zoltán ref. lelkész, kisgazdapárti politikus. A pápai ref. teológián végzett, lelkész Szenán, Tahitófalun, Szeghalmon, a *Sylvester Irodalmi és Nyomdai Intézet* alapítója (1924). Országgyűlési képviselő (1936), miniszterelnök (1945), köztársasági elnök (1946), a kommunisták lemondatták, házi őrizetben tartják (1948–56), a Nagy Imre-kormány államminisztere, 6 éve ítélik, 1959-ben szabadlábra helyezik. 1989-ben őt is rehabilitálják.

125 éve, 1889. nov. 18-án született Tildy Zoltán ref. lelkész, kisgazdapárti politikus. A pápai ref. teológián végzett, lelkész Szenán, Tahitófalun, Szeghalmon, a *Sylvester Irodalmi és Nyomdai Intézet* alapítója (1924). Országgyűlési képviselő (1936), miniszterelnök (1945), köztársasági elnök (1946), a kommunisták lemondatták, házi őrizetben tartják (1948–56), a Nagy Imre-kormány államminisztere, 6 éve ítélik, 1959-ben szabadlábra helyezik. 1989-ben őt is rehabilitálják.

IMAKÖNYVBE ÍRT HADI-NAPLÓ

Budapesten mutatták be a több hadifogolytáborban raboskodott Mátyus Ferenc naplóját, *Imakönyvbe írt levelek – Orosz hadifogoly-napló 1945-47* címmel.

Az egykori tanító, Mátyus Ferenc, imakönyv lapszéleire írta leveleit várandós feleségének. Az első levél 1945. október 6-i keltezésű, az utolsót 1947. június 29-én írja. „Mivel nincs egy kis darabka papirosom sem, elhatároztam, hogy az imakönyv üres papiros szélein fogok Neked naponta írni. A jó Isten talán nem haragszik meg rám ezért.” – írta az imakönyv első oldalára a néhai hadifogoly.

Szakály Sándor, a Veritas Történetkutató Intézet főigazgatója a bemutatón egyebek mellett arról beszélt, hogy Mátyus Ferenc könyvében megjelenik az istenszeretet, a hazaszeretet és a család iránti elkötelezettség. Úgy fogalmazott, a könyvben vannak olyan gondolatok, amelyek ha elég sokan megismerünk, a magunkévá tesszük, és képesek leszünk tovább is adni, akkor tisztességgel emlékezhetünk mindazokra, akik a háború áldozatai lettek.

Osztoivits Ágnes, a Heti Válasz főmunkatársa a könyvet ismertette hangsúlyozta, sok szovjet táborokról szóló hadifogoly-naplót ismerünk, de ebben a könyvben nem a borzalmak leírása, hanem az emberi nagyság az igazán izgalmas. Kiemelte azt is, hogy miközben a levelek szerzője pontosan tudja, hogy nincs esély arra, hogy levelei eljussanak feleségéhez, mégis olyan irodalmi igényességgel fogalmaz, mint Mikes Kelemen – számol be a multkor.hu.

Istennek különös gondviselése folytán viszont hosszú és kalandos út után, de mégis fennmaradtak ezek az imádságok folytatásaként, hitvallásként is értelmezhető levelek.

ELINDULT A VISSZASZÁMLÁLÁS

Kereken 950 nappal a reformációi világkiállítás előtt elindították Wittenbergben a visszaszámoló órát. A két méter magasságú földgolyó másodperceket, perceket és órákat számol, egészen a 2017. május 20-án megnyíló kiállításig.

A Németországi Protestáns Egyház a reformációi jubileumot Wittenberg több központi helyszínén is szeretné megünnepelni. Októberben ezért a városi templomban bemutatták a Cranach-oltárt is, amely 2008-ban elkezdődött restaurációja óta először tündökölhetett teljes pompájában a látogatók előtt. Ennek bemutatásával már a következő tematikus évre is készülnek német evangélikus testvéreink, hiszen ez náluk 2015-ben a Kép és Biblia éve lesz. Emellett megnyílt egy kiállítás is, amely a 2015-ös Cranach-évre utal.

A Németországi Protestáns Egyház Tanácsának elöljárója, Nikolaus Schneider ezzel egyidőben a Luther-kertben elültetett egy fát is. Mint ismeretes 2017-ig összesen 500 fát fognak elültetni ebben a reformációi kertben, több mint 200 egyház és 80 ország részvételével.

Wittenbergben 1517. október 31-én szegyezte ki Luther Márton (1483-1546) 95 tételét, így ezzel a város a reformáció kiindulópontjává vált.

A WITTENBERGI VILÁGÓRA-FÖLDGÖMB

FRISKA

Egy öntudatos atyafi sokszor vitatkozik a feleségével a vasárnapi istentisztelet után. Az asszony váltig állítja, hogy az ura félrehallja azt, amit a lelképásztor mond, az ember viszont erősködik, hogy ő bizony mindent rendesen hall az istentiszteleten. Végül csak rászánja

magát az ember, és elmegy egy fülörvoshoz. Az orvos megvizsgálja, és hogy megállapítsa a hallását, halkán megkérdezi tőle:

– Mondja meg nekem: milyen a hallása?

– Református vagyok, doktor úr! – válaszolja büszkén az atyafi.

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyűlékezeti lapja
ISSN 1221-0323

Megjelenik kéthetente. Ára 1,50 lejt.

Szerkesztőbizottság: Tokár Sándor, Tótós Beáta, Oroszi Kálmán, Rácz Ervin, Ghidea-Szabó József-Levente, Wagner Erik.
Felölős szerkesztő: Visky István. **Tördelészerkesztő:** Petrikó Ildikó. **Szerkesztőség:** 410001 Nagyvárad, Moscovai (Szilágyi Dezső) u. 14. sz. Tel.: 0726-242824, 0259-416067. E-mail: harangszo.ujas@gmail.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro. Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szenczi Kertész Ábrahám Nyomdájában. **Felölős vezető:** Wagner Erik. A lap természetesen a lelkész hivatalokon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.